

Orkdal menighetsblad

Nr. 10

Desember 1983

33. årg.

JESUS GUDS SØNN

*Jesus, Guds sønn nu er født,
oss til glede.*

*Synd blir sonet, brøden bøtt,
sorg blir glede.*

*Av mor Marias ætt
med Davids kongerett
vår Frelser nu er født.*

*Som profeter håp har tent
oss til glede.*

*Jesus nu til jord er sendt.
Å, for glede!*

*Slik har Gud elsket oss,
vår synd og skam tiltross.
Vårt håp på ny er tent.*

*Jesus ned fra Himlen går,
oss til glede,*

*inn i menneskenes kår.
Å, for glede.*

*Herskarers englekor
for hyrder sang på jor'.
Fra himlen Jesus går.*

*Jesusbarnet seir har bragt.
Å, for glede.*

*Goliat sin makt har tapt,
oss til glede.*

*Herskarers englekor
de synger over jord
Vår Jesus seir har bragt.*

*Kjære Gud din nåde giv
oss til glede.*

*Djevelen må intet liv
få forlede.*

*For Jesu skyld og krav,
for kors og død og grav
din nåde du oss giv.*

*Jesus gi oss salig død,
seir og glede,
du som kom med livets brød
fred og glede.*

*Fortapelsen gi bud
at vi skal møte Gud
og få en salig død.*

En gammel hussittisk salme over-
satt til norsk av Mojmír Pagac.
Satt i rim av Kaare Rogstad.

ET BARN ER OSS FØDT

Enda en gang steller vi istand til jul. Det vaskes og bakes og handles og skrives og pakkes. Når mørket faller på siste dagen før den store kvelden, tennes julelysene i de tusen hjem, et tegn på at nå er forberedelsene snart ferdige.

Nettopp den kvelden hendte det for noen år siden at radioen brøt inn og meldte at et fly var gått i bakken like nord for Oslo og passasjerene fryktedes omkommet. De av oss som opplevde det husker kanskje den avmektige følelsen som grep oss der vi sto ved det halvveis pyntede juletreet og med glitteret og stasen utover stoler og bord. Det ble så betydningsløst det vi holdt på med.

Har julen noen betydning? Julefeiringen kan være flukt, flukt fra det vonde og farlige og inn i noen skjønne drømmer om fred på jord med englesang og barnet i krybben. Da er julen som en oase på vandringen gjennom årstidene. Og det kan jo ha sin betydning. Men julefeiringen kan også være en tilflukt, en tilflukt til Gud og Guds løfter.

Her kommer dine arme små,
O Jesus, i din stall å gå.

Da er julen et møte mellom mennesker og Gud. Og da har julen virkelig betydning. Ingen ting blir så viktig som den. Julen blir til menneskenes redning.

Juleevangeliet virker betydningsløst i møte med de store og skremmende begivenheter i verden. Men Bibelen sier om det lille barnet som er født:

»Herreveldet er lagt på hans skulder»
(Es. 9,6) »Han er Kristus, Herren» står

forts. side 8

SLEKTERS GANG

Døpte

Orkdal

- 06.11. Roar Høston Grefstad
Terje Gangås
Stine Kroksæter
Kari Anne Vinterdal
- 13.11. Gerd-Marie Lange
Jennifer Yvonne Gunn
- 20.11. Kjersti Løkken

Orkanger

- 20.11. Vidar Sande
Kristin Beate Sognli

Moe

- 23.10. Merete Opøyen

Vigde

Geitastrand

- 25.06. Ole Buhaug og Borghild
Husdal
- 23.07. Kolbjørn Kjøren og
Anne Flor Eriksen
- 19.11. Per Ove Singstad og
Inger Nygård

Døde

Orkdal

- 22.10. Elise Øyen f. 1897
- 26.10. Ivar I. Evjen f. 1913
- 10.11. Johan Alfred Gjønnnes f. 1922
- 14.11. Berit Blomli f. 1899
- 17.11. Guri Syrstadeng f. 1920

Orkanger

- 25.10. Jan Rostad f. 1921
- 04.11. Oddrun Karlsen f. 1914
- 19.11. Ragnhild Olsen f. 1917

ORKANGER MENIGHET

Gave fra Orkanger Vel

Fra Orkanger Vel har vi fått som gave nye gardiner til kirka. Vi sier en varm takk til foreningen som ved flere anledninger har gitt fine gaver til kirka og kapellet. De nye gardinene vil bli hengt opp til jul.

Vi synger julen inn

Søndag den 18.12. kl. 18.00 samles vi i Orkanger kirke for å synge både gamle og nye julesanger sammen. Vi får besøk av **Heimdal Ungdomskor** som vil delta med noe av sitt juleprogram. Vel møtt til alle!

Menighetens familiejuletreff

blir i år 5. juledag (29.12.) kl. 18.00 på Orkanger bedehus. Det blir juleopptrinn, dukketeater, gang rundt juletreet, bevertning og julepose til barna. For at det skal bære seg økonomisk tar vi nngangspenger (voksne kr. 10, barn kr. 5).

ARBEIDET MED ORKANGER MENIGHETSHUS

Først vil vi takke alle glade givere som er med og støtter denne saken som er så viktig for oss på Orkanger. Vi synes responsen på innsamlingsaksjonen har vært god. Pr. 24.11. var det kommet inn kr. 95.500 og når lotteriet er avsluttet nå i denne måned regner vi med å ha kommet godt over 100.000. I tillegg har menighetsrådet tidligere samlet inn kr. 100.000 til sin andel i huset slik at vi pr. 31.12. tilsammen vil ha passert kr. 200.000 i innsamlende midler. Innsamlingsaksjonen er ikke avsluttet og vi har som mål å samle inn minst like mye i 1984.

Når det gjelder finansieringen ellers så betyr det veldig mye for oss at kommunen har vedtatt å bevilge kr. 300.000 over 3 år. Vi kommer ikke utenom et lån og vi må regne med stor dugnadsinnsats, men hvis alle vil gjøre en innsats skal vi greie å reise bygget.

Planene for huset ble forsinket ved at riksantikvaren ikke kunne godkjenne vårt første utkast men vi regner med at vi skal stå atskillig sterkere med de nye skisser som nå er lagt fram. Når dette bladet sendes ut har riksanti-

kvaren fått dem til uttalelse.

Orkanger menighetshus skal organiseres som en stiftelse der menigheten og kristne organisasjoner på Orkanger går inn med like andeler. Stiftelsen vil bli organisert så snart som mulig.

Byggestart for huset regner vi med blir våren 1984.

A.S.

VIL DU BLI FAST GIVER TIL MENIGHETSHUSET?

Det kan du bli ved å sende ditt faste bidrag hver måned til vår postgirokonto. Postgiroblanketter får du hos Audun Sletta-hjell (tlf. 81044).

ORKDAL MENIGHET

Adventsamling

Refleks arrangerer adventsamling for hele familien onsdag 14. desember kl. 18.00 i misjonshuset Sang - andakt - opptrinn - kaffe - kollekt. Alle velkommen.

Laget på Follo

inviterer til julefest i gymsalen - Follo 20/12. Følg med i lokalpressen for informasjon om klokkeslett. Alle er velkomne.

Menighetsfest

Indremisjonen og misjonssambandet arrangerer menighets-julefest i Megarden 4. juledag (29. des.). Klokkeslett i lokalpressen.

Barne- og ungdomsledersamling

Torsdag 19. januar kl. 20.00 inviteres alle barne- og ungdomsledere i Orkdal menighet til ledersamling i misjonshuset. Se egen invitasjon senere.

JULEGAVE

Kasett fra Orkland Mannskor i »La en sang klinge i din sjel». En god gave til jul. Henv. Arnt Gangås, 7320 Fannrem, tlf. 82 260.

MENIGHETSBLAD

for Orkdal prestegjeld
7320 Syorkma

Utgitt av sokneråda i Orkdal

Redaksjonsnemnd:
Gunerius Kjaren Jorhild Ljøkjel
Agnes Singstad
Redaktør:
Kaare Rogstad

Kasserar:
Einar Garberg, 7320 Fannrem.
Postgironummer 3 26 87 29.

Takk for gaver og kontingent.

Ekspedisjon:
Sigmund Gjelsvik, 7300 Orkanger.

Sats, layout og repro:
Fagerli Offset A/S
Trykk: Orkanger Offset A/S

Slektskap - Slegtstroskap

»En kan ikke stjele mannen ut av ætta» sier et gammelt ordtak. Vi er preget av vår bakgrunn. Våre liv innrammes av to årstall. Men mye av det som mellomrommet blir fylt av, er avhengig av den sammenheng vi plantes inn i - »en kan ikke stjele mannen ut av ætta». Det gjelder oss alle. Det gjaldt han som kom fra Nasaret.

Beretningen om hans liv begynner ikke med hans fødsel. De tar til med hans ættetavle. Der finner vi kongen David. Der er en gatepike. Der er en ikke-israelitt. Der er i det hele mange uregelmessigheter. Davidslekten hadde mange krokveier frem til Jesus. Det betyr: Gud er suveren i sin handling når han vil berge sitt folk - sin verden.

Han lar seg ikke binde av moral, sosial bakgrunn og nasjonalitet på sin vei til menneskene.

Og han som kom viste gjennom sitt liv at han vedkjente seg sin ætt. Han syntes å like seg best blant de som falt utenfor mønstret. De som ikke fikk livet til så godt som andre.

Han viste gjennom sitt liv for

PER ASPHJELL OG KRIGS-
MINNA HANS
EIN GONG TIL -

Da underskrivne for 3/4 år sidan skreiv ein artikkel for Menighetsbladet om dette emnet, vart utgreiinga mi i lengste laget, enda eg kutta ut mye som eg syntest burde ha komme med. Mellom anna var det tilfellet for desse refleksjonane som reint uvilkarleg meldte seg for meg da artikkelen elles var ferdigskriven. Redaktøren for Menighetsbladet har bede om litt stoff for julenummeret, og i den samanhengen har eg vore freidig nok til å finne fram att dei gamle notata mine. Og her kjem desse sluttrefleksjonane, som eit slags etterord:

Tenk på situasjonen som heile historia startar med: Den noko avsidesliggjande garden og den einslege bonden som sit i fjøset og mjølkar ein mørk vinterkveld. Så hører han subbande steg i snøen utanfor, og fjøsdøra går opp. I skinet frå fjøslykta ser han den forkomne, ynkelege ungguten i tysk soldatuniform, og hører korleis han ber om mat og nattelosji og hjelp til å komme seg vidare bort frå krigshelvetet - til det frie Sverige. Bonden veit kva han risi-

all fremtid at ved avmaktens og nødens ytterste grenser står ikke lenger fortvilelsen og håpløsheten - men Gud selv.

Vel visste Jesus at de han gikk i blant, og som han talte frihetens evangelium til, ikke fortjente Guds rike. Men de trengte hjelp - og fikk det. Så enkelt var det.

For han ja -

Men hva med oss? Vi - hans »etterkommere».

Arne Bakken.
sjukehuspr. i T.heim

kerer, men bestemmer seg likevel for å ta seg av stakkaren så langt han kan. Han ber han inn, gir han mat og godt stell og rustar han dagen etter ut med niste og ski og kart, og prøver å sette mot i den motlause: Dette kan enno gå bra, han må berre lite på Gud og på hjelp frå han. Men Gud har framandkaren inga tru på, til det har han møtt for mye vondt, opplevd for mye djevleskap. »Trur du meir på djevelen?» seier bonden, og så finn han fram ei tysk utgåve av Pascals »Tankar» og gir soldaten boka, så han kan ha noko å lese på som kanskje kan bli til hjelp for han. At hans eige namn står både i boka og på kartet han utstyrte rømlingen med, tenkjer ikkje hjelparen på i denne samanheng. Men det skulle jo i si tid gjere arbeidet med å finne fram til hjelpsmannen svært så enkelt for det tyske feltpolitiet, da rømlingen først var fanga att.

Hjelpe førte altså ikkje fram. Rømlingen vart fakka og seinare dømd til døden og skoten, hjelparen fekk den langvarige fengselsstraffa saman med mange andre. Likevel hører eg når eg les denne skildringa, nokre velkjente setningar frå den gamle boka klinge for det indre øret mitt: »Herre, når såg vi deg svolten og gav deg mat, eller tyrst og gav deg drikk? Når såg vi deg framand og tok imot deg, eller utan klede og kledde deg?--> --> Det de gjorde mot ein av desse minste brørne mine, det gjorde de mot meg.»

Meiningslaust, vil vel mange innvende. Denne karen var i alle

TORFINN SVARTES TANKAR

I heile siste veka hadde kvinnfolka i Grenda vår vore svært så geskjeftige. Dei smatt ut og inn hos kvarandre, kviskra og skvaldra og - bakte og steikte. Emmerense var no ein slags bandelei for det heile ho, -for dei siste 10-12 åra har ho vore formann i misjonsforeninga her i grenda. Ja, dei er noe elles ikkje så mange som er med, noko oppimot tjuge, trur eg. Du veit, dei unge fruene har ikkje tanke for slikt som dei gamle kjerrinene strevar med. Dei går så opp i seg sjølv dei yngre, - så dei fleste av dei. Men no var det altså noko heilt uvanlig som skulle skje, - ein misjonær ifrå Afrikalandet einstad skulle koma og halde fest med misjonsfolket i grenda vår og så var det ikkje meire enn rimeleg at det laut bakast. Heile grenda skulle beast inn, gamal som ung. Grendahuset skulle pyntast og fjelgast etter alle kunstens reglar. Sjølv laut eg låna traktoren å sonen min og frakta koppar og kar til «huset». Emmerense var så hissig raud i kinna som ho plar verta når ho er eitgrann oppskjørt. Ein kveld laut eg setta meg å høyra på ho som ho skulle trenna seg til å halda helsingstale til misjongjestene og misjonæren. Om kveldene den siste veka, låg ho og kasta seg hit og dit og held både seg sjølv og meg vaken.

» Du må roa deg, Emmerense», sa eg. »Du skal da sjå at denne festen går så fint, så fint, og misjonæren er nok ein folkeleg kar, som du ikkje treng reddhuga deg noko for.» »Nei» eg er no heller ikkje så redd han,» svara ho, »men det er det at eg har fått høyra at sørstugubben skal halda 75-års dag, same kvelden, og då veit du det kjem få og kanskje ingen ifrå øvre grenda. No er det snart månaden sidan han hadde årsmålsdag, kunne han ikkje ha halde dagen sin straks som anna folk, og ikkje dumpa ned på nett på denne dagen vår. Dei har no visst om denne misjonsfesten heile siste fjortendagane. Ho Sigrid teikna no så fine plakatar og sette opp. »Å, du skal nok sjå at folk kjem», meinte eg.

Igår ringde Inga opp og fortalde Emmerense med mange omvegar at ho

diverre ikkje kunne koma å servera, slik ho fyrst hadde lova, for han Reidar var invitert til brigdelag og ungane trong tilsyn. Da Kari også ringde at ho naudsynt skulle på eit anna møte så såg eg på ho Emmerense at ho mest var på gråten. Eg trøysta ho det eg kunne. Så gjekk vi på misjonsfest.

Det var baka og steikt til 2-3 hundrad menneske. Vi var firogtjuge stykker og då var både misjonæren og presten som kom ilag med han, medrekna. Eg beundra ho Emmerense mi, den kvelden. Ho var den absolutte rolege sprudlande og blide vertinna. Men eg som har levd ilag med ho i snart en mannsalder, såg noko innafor noko sårt og rådvillt.

Det vart ein fin fest. Misjonæren tala vakkert og interessant om det harde livet på misjonsmarken og presten vår la også attåt nokre vektuge ord.

Det vart sjølvsagt altfor mykje mat Dei korgene som vart att kjøpte misjonskvinnene og tok det med seg heim. Dei kjøpte altså maten dei sjølv hadde hatt med, for i nokon mon å bota på det sviktande frammøte og soleis sviktande innkome.

Inatt hørde eg at Emmerense gret, og eg veit at ho sov ikkje på heile natta. Eg, gamle kårmannen, makta ikkje å trøysta ho stort. Det vart berre slik som vi alltid har gjort når livet gjekk oss imot. Handa mi famla seg fram til kinnane hennar og eg strauk ei gamal og utslitt kone - kona mi - den trufaste til døden, Emmerense

REFLEKSJONANE KJEM. —

Den store meister ga ein einaste ordre, ordren om å gå ut. Nokre få har gått ut, har ofra framtid, æra, familie og venar her heime for å stå i Herrens vingard der ute. Alle vi som fekk vera heime, vi skulle vera heimefront og økonomiske hjelpesmenn for dei som på alles vegne drog ut. Kor mismodig måtte ikkje denna misjonæren verta, når han kom til denne grenda vår og berre ein handfull gamle kvinner og tri-fire gubber møtte opp. Ikkje ein

einaste kveld kunne vi være solidariske. Men så visste eg at menneska nok hadde noko å skulda på. Mange av ungdomane hadde vore i nabobygda tidligare på dagen og »sett på» skirenn. I nabogrenda var det kinokveld same kvelden, ja og så var det ungar, 75-årsdag, fjøs, ulyst og endeleg ikkje å gløyme så var det brigde og tankane går. Men desse gamle trufaste misjonskvinnene- æra vera dei. Ved neste mil-epel - er dei like optimistiske - like pågangsmotige - like trugne og berre endå litt eldre. Du skal vita Emmerense - at eg er veldig glad i deg.

Torfinn.

Bestill time
for fotografering

Fotograf

J. SØDAHL

Tlf. 80 259 - 7300 Orkanger

OPPFOTOGRAFERING
AV GAMLE BILDER
Gjør familieveggen komplett.
Vi hjelper Dem med dette.

FOTOGRAF

KVARSNES

Plater og musikk-kassetter
Stort utvalg i gitarer

Tlf. 80 356 - 7300 Orkanger

Trelast og bygnings-
artikler på lager.
Gunstige priser

**Orkdal
Sag & Høvleri**

Tlf. 82 265

ORKLAND MENIGHET

Søndagsskolejulefest

Andre juledag er det søndagsskolejulefest på Svorkmo Misjonshus tradisjonen tro.

Nyttårsmesse

Nyttårsaftnen kl. 20.00 er det kveldsgudstjeneste i Moe kirke. La oss også dette året være mange som samles i Guds hus før vi går inn i det nye året.

Speiderjulefest

Fredag 6. januar er det speiderjulefest på Svorkmo Misjonshus med programinnslag av speiderne m.m. Vi samles kl. 19.00.

Røddejulefest

Onsdag 4. januar er det julefest i Røddelaget på Svorkmo Misjonshus.

Misjonsmøte

19. des. kl. 20.00 er det misjonsmøte-bossetømmingsmøte hos Helga Ljøkjel.

Indremisjonens julefest

5. juledag har indremisjonen tradisjonen tro julefest på Svorkmo Misjonshus med allsidig program.

David Kvebekk til Svorkmo

Allerede nå må du krysse av helga 10-12. febr. 1984. Da kommer nemlig familierapauten som har vært ansatt på Modum i en årrekke. David Kvebekk skulle være godt kjent for oss alle gjennom bøker og foredrag. Fredag 10. febr. blir det bygdekveld/ kulturkveld på Svorkmo Misjonshus. Lørdag blir det kurs fra kl. 10 - 15.

Påmelding til kurset som er åpent for alle, kan meldes til Bertel Aasen.

GEITASTRAND MENIGHET

Barnetreff Ofstad

fredag 16. desember kl. 16.30. Juleavslutning.

Julefest på Ofstad

Søndag 8. januar kl. 16.00 inviteres alle barn og foreldre til julefest på Ofstad bedehus. Variert program for barna. Barna fra barnetreffene deltar.

KFUM-SPEIDING

Bildet er henta frå Svorkmo-speidarane si speidarhytte - Tjønnåsen.

Som dei fleste Orkdalingar veit, så har vi K.F.U.M. speidere fleire stader i prestegjeldet vårt (Evjen, Fannrem, Svorkmo). Dei gjer sitt arbeide mest i det stille og likevel er det på alle måter eit viktig menighetsarbeid som drives. Her høyrer vi kva Bjørn Hareide - statsadvokat i Nordland seier i eit interju.

KFUM-speiding er i høyeste grad menighetsarbeid. Vi forsøker å la de unge oppleve det å være en glad kristen gjennom speideraktiviteter.

Hva kan KFUM-speiderne tilby barn og unge i menigheten?

Vi kan tilby et morsomt miljø, hvor vi lærer mange ting som vi får brukt i dagliglivet. Speiderne lærer ved selv å gjøre tingene og å bruke lærdommen i aktuelle situasjoner. De lærer å leve sammen med andre mennesker og ta vare på seg selv og andre. Speiderne lærer å bruke de mulighetene som ligger foran seg med enkle midler. Det jeg særlig vil fremheve er bruken av naturen og gleden ved friluftslivet.

Er KFUM-Speiding menighetsarbeid? Dere driver jo med så mye rart.

I høyeste grad. Det er noe vi ønsker å være. Vi mener også at menighetene må oppfatte oss på denne måten. Vi forsøker å la de unge gjennom speideraktivitetene få oppleve hva det vil si å være en glad kristen. Det å være en

kristen er først og fremst å være troende i hverdagslivet. Vi vil hjelpe hverandre til å se gleden ved å være til for andre. Vi vil unngå at forkynnelsen bare blir en programpost. Troslivet må være en naturlig del av tilværelsen. Samvær om aktiviteter og evangeliet kan ikke skilles ad. Ånd, sjel og legeme er en enhet.

Hvor mye kreves det av en som skal være leder.

Det tar jo en del tid. Man må nok være villig til å sette av en ettermiddag i uken til ordinære møter og forberedelser til dette. Møtedagen sammen med speiderne oppleves veldig givende. Jeg lærer noe hele tiden og ikke minst i dette å omgås mennesker, som også voksne på mange måter har god nytte av. Det gir en sunn lærdom til deg selv dette å få lov til å være med å prege de unge.

forts. side 8

CARBOREX
SILISUMKARBID
— et skarpt produkt på verdensmarkedet!

**Orkla
Exolon 1/2 & Co.**
ORKANGER

GUNERIUS KJØREN – PENSJONERT POSTBUD SOM FORTSATT VIL VÆRE MED I MENIGHETSARBEIDET

I høst gikk Gunerius Kjøren fra Geitastrand inn i pensjonistenes rekke, og i den anledning har Orkdal menighetsblad hatt en prat med ham.

Gunerius er kjent for sitt samvittighetsfulle arbeid, både som postbud og i kirkelig sammenheng. Han har mange år bak seg i postverket. Det startet allerde i 1931, da han begynte å gå med posten for sin mor. Men i 47 tok han over i navnet, og hadde da selv ansvaret for ruta mellom Ingdalen og Kjøra. Tre dager i uka gikk han til Ingdalen for å hente posten, og så gikk turen hjemover, fra Ingdalen, via Geita og til Kjøra. Han forteller at under krigen var det ikke uvanlig å måtte gå om natta. Ofte var båtene fra byen forsinket, fordi de ikke fikk gå ut fra Trondheim. Men det var ikke noe stort problem, seier Gunerius. Folk hadde dørene åpne, så jeg gikk bare inn og la posten på kjøkkenet. Enkelte ganger ble den også lagt i vedskjulet. Folk visste om det.

Vi spurte ham om han husket sin første tur som postbud, og det hadde han ikke noe problem med. Han forteller:

Den enkleste måten å få utbetalt pensjon på.

Gir du F-banken en fullmakt, kan du få pensjonen overført direkte til en Honnorkonto i banken. Da slipper du å gå på postkontoret og hente pengene, og du får 8% renter på dem fra første dag.

Hvis du vil, kan du få et sjekkhefte. Dermed er du helt uavhengig av å gå i banken også, og du kan begynne å bruke av pengene samme dag som de går inn på kontoen – akkurat som om de lå i lommeboka.

Pengene går inn som vanlig selv om du er syk eller bortreist og har du pensjon fra flere hold, kan alt gå inn på samme konto.

Og det koster ingenting. Tvert i mot får du renter. Synes du dette høres interessant ut, kan du jo komme innom og ta en prat med oss. Eller du kan få en brosjyre hvis du heller vil det.

 Forretningsbanken

God forretning – også for deg.

DET GAMLE BILETE

»Jeg kom hjem kl.9 om kvelden. Da var kyrne ikke kommet hjem fra beite, og jeg måtte derfor ut for å lete etter dem. Men jeg måtte gå langt inni fjellet for å finne dem. De hadde lagt seg ned for natta, men i mørket hørte jeg heldigvis bjellekua ved midnattstida, og fikk loset dem hjem. Det ble sent på natt før jeg kunne legge meg. Men morgenen etterpå var det å stå opp for å gi seg i vei til Ofstad. Det var »presteday». En gang pr. uke fra mai til oktober, måtte jeg dit for å være med på konfirmantundervisningen»

Gunerius forteller at postbudet ofte fungerte som en sosialarbeider, i tillegg til postbudtjenesten. Det var ikke uvanlig å handle småting som gjær, snus eller smør, og ta det med. Så hadde folk god tid den gang, og ofte ble han buden på kaffe, og kunne sitte og prate om ting som folk var opptatt av.

Det har skjedd ei voldsom utvikling i de posttjenester som postbudet måtte utføre, kan Gunerius forsikre oss om. Da han begynte i tjenesten, var det stort sett bare storfolk som hadde avis. Og det var Nidaros som var mest utbredt. Et par verdibrev måtte han vel også håndtere i uka. Spesielt i slaktetida var det en del slike tjenester å utføre. Men i dag har alle aviser, ja både to og tre pr. hushold. Og så all den reklamen som finnes nå! Det må postbudet frakte med seg. Slikt fantes ikke før. De siste 7 - 8 årene har reklamemengden økt betraktelig. Postbudet må også håndtere mange postgirotallonger i dag.

Fra 1968 ble postrutene på Geitastranda slått sammen, og da jeg fikk denne nyruta, måtte jeg lære meg å kjøre bil, seier Gunerius. Sykkelen og mopeden måtte nå erstattes med firehjulingen. Nå ble ruta mye lenger, og jeg kom i kontakt med nye mennesker.

Når vi spør Gunerius om å gi oss en del i et godt minne fra sin tid som postmann, trekker han på smilbåndet og forteller at han har bare gode minner. Alle har vært takknemlige for å få hjelp og selv om vi av og til ikke har vært enige, tror jeg ikke jeg har vært uvenner med noen. Selv om det mange ganger har vært slitsomt, har jeg alltid vært glad i arbeidet. Det er jo litt vedmodig å slutte, og vite at det kanskje er helt fremmede som tar over. Denne tjenesten har jo vært i familien i 77 år. Det var min far som startet ruta i 1906, og da han døde

På Orkanger aldersheim er det ei åndsfrisk -minnesterk kone som heiter Eli Hagetrø. Ho fyllte nyss 98 år. I sine gøymer har ho mange bileter frå si barne- og ungdomstid. Mellom anna også dette skolebilde frå Sølberget skole. Ho veit at biletet er tatt i 1898. Ho kjem fram til dette årstalet avdi ho hugser ho var 13 år da biletet vart tatt og sjølv er fødd i 1885. Da ho skulle til å namngje alle på biletet - vart det att 4 ho ikkje hugste namna på - men ho meinte at eg fekk reisa til syskenbarnet hennar - 91 år gamle Karen Gjønnnes på Orkdal aldersheim. Og der vart det råd. Alle namna kom fram og stemde på ein prikk.

Bilete

forts. side 8

1. rad frå v. Annemarta Gjønnnes g.

Gjønnnes, Anna Konstad g. Gjønnnes, Minda Kjønlil g. Gjønnnes, lærar Ingebrigt Tronvoll, Olina Sølberg g. Blomli, Gurine Gjønnnes.

2. rad: Ingebrigt Gjønnnes, Eli Stordal g. Hagetru (Ho som eig biletet), Pauline Gjønnnes, Berit Gjønnnes g. Oddli, Marit Metliaas g. ?, Karen Gjønnnes g. Ebbesen, Marit Tverdal g. Advending.

3. rad: Ingebrigt Gjønnnes (Lykkja), Ola Gjønnnes (misjonsprest), Ingeborg Gjønnnes g. Gjønnnes, Mette Konstad, Olina Konstad, Marianne Brandsnes g. Andøl, Annemarta Metliaas g. Dørdal.

4. rad: Ola Stordal, Elias Gjønnnes, Edvards Gjønnnes, Nikolai Konstad, Martin Gjønnnes, Paul Metliaas, Ivar Snøsen.

FRA SIDE 7

i 1916, tok mor over.

Men Gunerius har også lagt ned mye arbeid på kirkefronten. Han ble medhjelper hos prost Havdal rundt 1970, ble klokker i 1974, og er nå inne i sin fjerde periode i soknerådet. Her har han vært formann i 6 år. Han forteller at han alltid har likt å gå i kirka, vi var oppdradd til det. Derfor har det ikke vært noe belastning å være med i dette arbeidet. Men folk var flinkere til å gå i kirke før, tilføyer han. Nå er det så mye annet å være med på. Radio og T.V. har nok også så mye av skylda. Gunerius har også vært engasjert i barne og ungdomsarbeid i menighetens regi. Det setter han stor pris på. »Jeg liker meg sammen med ungdommene - ungdommene er veldig kjekke», seier han.

Hvis det er bruk for meg, vil jeg fortsette i menighetsarbeidet. Jeg liker å ha noe å holde på med. Og, legger han til »Jeg har fått mye igjen selv for dette arbeidet».

Gunerius mottok mange gaver da han sluttet som postbud. Det er bevis på hvor takknemlige mange er for hans innsats.

HaS

ET BARN fra side 1

det i juleevangeliet. Derfor skal kirken frimodig forkynne barnet i krybben som alle menneskers frelser, og vi skal ta vår tilflukt til ham. Og spør noen om hvordan det kan gå til at han kan frelse, så er dette svaret: Herren Allhærs Gud skal gjøre det i sin brennende iver. (Es. 9,7)

Gledelig jul og godt nyttår ønsker vi på Nidaros bispekontor dere alle!

Kristen Kyrre Bremer.

KRIGSMINNER fra side 3

fall ingen Kristus-bror! Kven veit? At hjelparen handla ut frå den innstillinga at her var det eit menneske i så stor naud at han måtte prøve å gjere noko for stakkaren, det tvilar eg ikkje på, og tenkjer vi på den siste helsinga som Asphjell på Dombås fekk frå den dødsdømde, den tidlegare fornektaren, er vi kanskje ikkje så heilt sikre lenger: »Vi møtest i himmelen, Asphjell!»

Sigmund Gjelsvik

KFUM-speiding fra side 5

Er det vanskelig å starte opp med KFUM-speiderarbeid.

Det er egentlig ikke det. Hvis vi først spør, kommer lederne fortere enn vi aner. Vi må bare være frimodige nok til å spørre. Selvfølgelig skulle vi ønske at de som kunne tenke seg å ta et lederansvar, eller kanskje bare hjelpe til, meldte seg uten at vi behøvde å lete dem frem. Når vi først får tak i ledere, har det aldri vært noe problem å skaffe speidere, selv om det nå i våre dager ofte er mange tilbud å velge mellom. Vi skal ikke se bort fra at ungdom har mange aktiviteter i fritida. De må tidlig lære seg å prioritere. Det er mange som velger speidingen.

Speiding er noe av det som kan være enklest å starte opp av barne- og ungdomsarbeid. Vi har mange hjelpemidler og et strukturert program, som gir mange tips og er lagt godt til rette. Speidingen har alltid hatt appell til de unge. Det mener jeg det fortsatt vil ha i fremtiden.

Sølvvarer
til barnedåp, bryllup
konfirmasjon

Gullsmed

John ROHME

7300 Orkanger

Kjolen finner De hos

DAGNY KORSLI A/S

Bårdshaug - Tlf. 80395

Skotøy
for hele familien

Ingv. Solbu Eftf.

Orkedalsveien 71
7300 ORKANGER

Orkanger Gartneri

Orkedalsvegen 10
Inneh.: Oddny Blomli
Tlf. 80348

Alle sorter blomster til alle slag
anledninger. Kistepynt utføres.

Alt i
Maling — Gulvbelegg
Gardiner

Fannrem Farvehandel
7320 Fannrem tlf. 82 332

Alt på én
Uni-Polise

Norges
Brannkasse

Forsikrer alt du setter pris på.
Branntakstbestyrer
Olav Ree, 7300 Orkanger
tlf. 80800 - 80878

ORKANGER
PARFYMERI A/S

Orkanger

Tlf. 074/ 80244

Grundtvig og Trøndelag

Om den kyrkjelege grundtvigianismen fekk lita tilslutning i Noreg, fekk Grundtvigs skuletankar stor innverknad, ikkje minst i Trøndelag.

Da vi fekk eige norske universitet i 1811, fekk vi eit teologisk fakultet. Professorane Hersleb og Stenersen var grundtvigianarar og fekk sterk innverknad på ein generasjon prestar. Prestane var ivrige når det galdt skule og folkeopplysning. Dei stod i brodden for barneskulane, formenn i skulekommisjonane kring i bygdene. Seminara, lærarskulane, vart sett i gang av prestane, i alle fall i samarbeid med dei.

Andreas Wexel ved Vår Frelzers kyrkje i Oslo var ein framstående grundtvigianar. Han fekk stor innverknad på mange menneske. Brorsonen hans, Fredrik Wexelsen, budde hos han medan han gjekk på skulen i hovudstaden, og medan han studerte til prest. Han kom sidan til Klæbu, var kapellan der og lærar ved seminaret. Sidan vart han prest i Trondheim. Både på seminaret og i Trondheim vart det ein kring aktive grundtvigsfolk. Fredrik Wexelsen var ein fin personlegdom som samla mange i kring seg. Dei arbeidde aktivt for ideane sine. Frå Klæbu seminar kom det ut mange oppglødde lærarar og folkeopplysningsfolk. Ein kan i første rekke nemne Ole Vig og Anders Reitan. Dei var fylt av idealisme og interesse. Ole Vig ville vekke lærarane til innsats. Det gjorde han ved å samle til lærarmøte, ved talar, og ved å skrive i blad og aviser. Anders Reitan følgde opp dette. Han gjorde godt arbeid i skulestua og i den bygda han busette seg i, i Kvikne øvst i Orkladalen. Da den første folkehøgskulen vart sett i gang i Noreg, Sagatun ved Hamar, var det etter direkte påverknad av Ole Vig på Ole Arvesen. I 1867 starta Chr. Brun folkehøgskulen sin i Gudbrandsdalen og i 1868 kom folkehøgskulen til Trøndelag. Det var dei unge mennene Foesnes og Bentsen som sette i gang. Dei var kjent på Sagatun, i Oslo kom dei i kontakt med Wexels, sidan reiste dei til Danmark, til folkehøgskular der. Og så nord til Trøndelag, til

Stjørdal. Fredrik Wexelsen og broren Hans hadde førebudd jordbotnen her oppe. Ved opninga av skulen 2. november var det mykje folk og stor stas. Sidan da har det vore folkehøgskule i Trøndelag.

Grundtvig og Torshus

Det var i 1880 at Orkdal kommune bad om å få ta over den jordbitten som bar namnet Torshus. Kvar har Torshusnamnet komme ifrå? Det veit ingen. Og jorda høyrde prestgarden til. Det og var rart. Så fekk kommunen kjøpe, og så vart Torshus ein skulegard. I 1882 vart huset bygd. Det vart folkeskule her, og etter Kvålvoll skule vart bygd i 90-åra vart det framhaldsskule her ei stund. Men i 1903 tok folkehøgskulen til her på Torshus. Såleis er det 100-årsjubileum for skulegarden og 80-årsjubileum for folkehøgskulen.

Men korleis bar det til at det vart folkehøgskule her? For det var ingen sjølvsagt ting.

Det var i allefall tre årsaker: 1. Det stod eit ledig skulehus her, eit hus som kommunen i grunnen ikkje hadde bruk for. 2. Det var ein mann her som hadde fått det så sterkt for seg at i denne bygda og i

Grundtvigs tankar fekk stor innverknad både i skule og kyrkje her. Så høvde det slik at Wilhelm Wexelsen, som til Fredrik, vart biskop i Nidaros. Karl Seip, han med songboka, vart skuledirektør. Han var og folkehøgskulemann. Det at folkehøgskulerørsla hadde med seg slike folk i Trøndelag gjorde det lettare her enn mange andre stader å få skular igang.

Dagfinn Forfang

dette huset burde det vera ein folkehøgskule: Anders Mo. 3. Den mannen som vi feirer 200-årsfest for i år, Grundtvig, var det svært mange ungdommar som var så grepen av. Jamvel om han døyde i 1872, levde tankane hans hos så mange unge. Og Mo var så fylt av desse ideane at han ville prøve å sette dei ut i livet. Og som vi har skreve før så var det grorbotn for dette i Trøndelag. Ein av Vonheimsmennene, Matias Skard, hadde kome til Trøndelag. Først nokre år ved folkehøgskular i Inntrøndelag, og sidan vart han lærar ved Levanger lærarskule. Og han var oppglødd og ivrig og ville få lærarskuleelevarne med seg. Av ungdommane som var på Levanger i den tida var og Anders Mo, Martin og Nils Sivertsen, Ingvald Forfang og Helga Skjeflo. Dei og mange andre vart grepne av det Skard

forts. side 19

Huset frå 1882 fekk eit tilbygg i 1914.

Tekst: Leif Veøy
Tegning: Karl Eggeberg
e-nr.: 32-83-1010

KIRKEFLUA

«Jeg så deg ved kirken på søndag — var du fadder... eller?»
«Mmja... går ikke du også av og til da?»
«Joda — på julaften — så klart!»
«Bzz... som fadder — eller... Bzz»

EN JULEHILSEN FRA HIMMELEN

Øyvind:

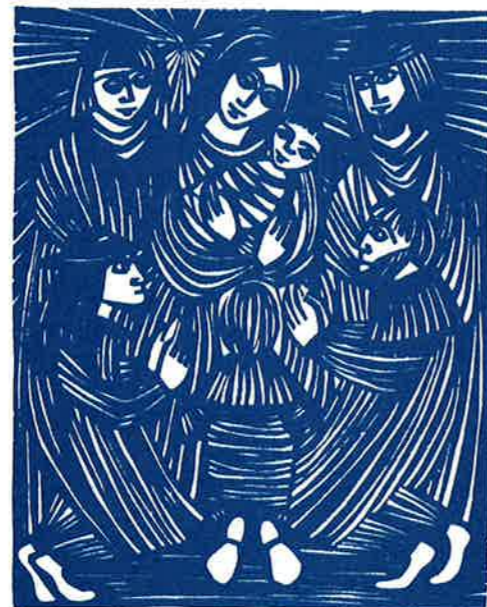
Det blir ikke krig flere ganger sa 5åringen så glad og forklarte sin familie som forundret hørte på at dere sier jo hver gang dere snakker om krigen at det var under siste verdenskrig og hvis den var den siste kan det jo ikke komme flere og dermed sovnet han på puten med varetøkt meg tag men freden lå igjen i rommet og delte seg ut til resten av oss med hilsen Fader i det høye.

Hvor mange gutter og jenter har fått julekort eller brev nå til jul? Ja, jeg er sikker på at de aller fleste av dere har fått julehilsen fra en eller annen, fra bestefar eller bestemor, onkel eller tante, venninne eller kamerat, eller hvem det nå er fra. I allfall er det sikkert kommet julehilsen med kort eller brev til noen eller alle hjemme hos dere. Er det ikke rart med julen: Om en ikke sender hilsen til hverandre ellers om året, så skal en gjøre det da. Men nå skal jeg fortelle deg noe: Selv om du ikke har fått ett eneste julekort, er det i allefall en julehilsen alle har fått. Og selv om du har fått mange julekort, er dette den fineste hilsen av alle sammen. Den er kommet like fra himmelen, og da skjønner du at

det var hyrdene ute på Betlehems-markene som du har hørt om i juleevangeliet. Mens de var der ute om natten og holdt nattevakt over saue sine, stor plutselig en engel fra Gud foran dem i et strålende lys og sa til dem: »Forferdes ikke! for se, jeg forkynner eder en stor glede, som skal vederfares alt folket: Eder er i dag en frelser født!»
Ja slik lød den første julehilsen fra himmelen den natten da Jesus ble født. Og det er den samme hilsen du også får hver eneste jul når du hører

juleevangeliet fra vår Bibel — når far leser det ved treet hjemme julekvelden eller du får høre det i kirken og på julefest. Derfor må du ikke ha det så travelt med andre julehilsner eller med julegavene at du glemmer å høre etter og tenke på denne julehilsen fra Gud. For den forteller hvorfor vi har jul og kan glede oss: Jesus er kommet til verden for å frelse oss, redde oss ut fra synden, djevelen og døden. Ja, er ikke det den beste julehilsen du kan få?

Sven Eeg

bedre julehilsen kunne du ikke få. Da vet du nok også hvem den kommer fra. Jo, fra Gud selv.

De første mennesker på jorden som fikk en slik julehilsen fra himmelen,

JULEKONKURANSEN: PERSONER FRA BIBELEN

S	O	L	L	O	P	A	F	C	E	H	J	O	R	W
V	L	Y	Q	A	L	E	I	K	E	S	E	Z	A	Y
G	B	M	L	S	U	N	A	V	L	I	S	U	N	P
M	N	A	E	D	I	L	M	P	R	Ø	U	A	E	N
X	U	V	A	B	A	R	N	A	B	A	S	T	L	I
P	A	V	T	S	U	K	R	A	M	D	E	H	Æ	M
A	D	D	X	I	O	K	I	N	S	R	U	I	D	A
U	A	A	K	J	T	X	Æ	A	I	M	E	R	E	J
L	M	I	A	A	B	U	C	M	W	N	O	J	R	N
U	W	L	V	K	S	P	S	O	E	G	O	A	Z	E
S	U	E	T	O	M	I	T	C	F	S	I	H	S	B
A	Ø	Z	Y	B	O	T	S	R	V	N	Æ	M	A	L
D	A	V	I	D	S	Z	O	A	P	V	G	R	K	I
G	V	S	S	U	E	T	T	A	M	A	N	M	U	G
N	Ø	T	Q	H	S	E	R	U	B	A	B	E	L	V

Blant bokstavene overfor kan du finne navn på personer i Bibelen. De står dels forlengs, dels baklengs, vannrett og loddrett og diagonalt. Bokstavene kan brukes i flere ord. Finn flest mulig av dem, skriv dem ned, og send dem til Haldor Solheim, Geitastrandvn. 14, 7300 Orkanger, innen 10. januar.

Vi setter opp tre premier.

MISJONSHISTORIA ÅT DEN ØVRE LUTEN AV ORKDAL, (Frå 1921 – 63 kalla "Orkland" herad)

Av Knut Ljøkeløy

For å drive misjon vil det alltid krevast kvinner og menn som har tru på saka, – soleis og må dei som tok til med arbeidet for Det Norske Misjons-selskap ha den nødvendige tru på saka, – dei skal vera surdeigen for misjons-saka i bygda.

Eg tek for meg og vil nemne nokre av desse som la grunnlagt for dette seinare misjonsarbeidet i ORKLAND. Eg nemner:

Brynjulv Leirdal og kona Berit – vit ikkje fødselsdato men død i 1902. Han for rundt og heldt oppbyggelse og var en flittig Guds tjener, – var ein mykje klok mann som var bruka som talar i kristelege lag.

Ida Kvikne (seinare g. m. lærar Nil-sen) hennas farfar var den kjende Danebrogsmannen og klokkekakaren Jon Dalen. Ho vart g. m. Jon Kvikne. Ida hadde ei urimeleg vakker song-stemme – riktig ei »Orkdals nattergal». Da komponisten Chatarinus Elling i 1905 reiste gjennom dalen for å samle og skrive opp religiøse folketonar, måtte han sjølv sagt vitje Ida Kvikne. Frå hennes strupe og sjelsdjup strömde det ord og tonar som var så vedunder-leg vakre. Desse fine strenger frå hen-nes strupe som Gud tok i si tenest. Ida d. i 1911.

IDA FREDRIKSDATTER OPØYEN (Taus-Idde) var f. i 1825, var ein stö kristen. Ho var ein tru tenar både for folk og for Herren. Også ho var sær-s god til å synge.

SIGRID ASBØL g. m. Arnt Rye var trufaste misjonsarbeidere begge –. **LARS RYE** f. 1834, d. 1868 og **Ole Aune Bjørset** f. 1844 d. 1880. Dese to for rundt i bygda og holdt samlinger. Det var av desse to menn at Læraren Ole Arntson Monseth vart førdt inn til samfunn med Gud.

Ole Kjørrem f. 1841 og d. 1916. Han vart fødd i Børse og vart gift på Gumdal med Karen. Han for mykje rundt i bygda og i andre bygder og, og heldt samlingar Ellers arbeidde han hugheilt for hedningemisjonen.

Engel og Gurine Asbøll var gode kristne som sette djupe spor etter seg. Mange vil minnes disse to med glede—. Dei var både ivrige i sit arbeid for misjonen.

Tomas Hongslo var ein tru tjener i vingården.

ANDERS PEDERSEN ØYUM

Paul Pedersen Kvikne var f. i 1810 og d. i 1860. Var lærar i si heimbygd i mange år. Han var dyktig og ein heder-smann i all si ferd – var ein truande mann som tok del i alt kristeleg arbeid som rorde seg i bygda.

Mortinus Sivertsen var f. i 1806, var lærar og klokkar ved Svorkmo kyrkje på Smedhaug frå 1845 til 1856. Om denne mann skriv ein: »at hans liv var mønsterverdig, – og han var spaklynt og godmodig».

Han vart vakt til liv i Gud alt i unge år og levde heile livet som ein sann kristen. Han var med og skipa ORKDAL MI-SJONSFØRENING I 1856 og den første avholdsforening mot brennevin i Orkdal.

Lars Olsen Kuseter f. i 1868.

Ole Arntson Monseth f. i 1844, d. i 1935. Ein gudsmann og ein tru Herr-ens tenar frå ungdomen av. Han var ein sjølvskreven førar for dei kristne i bygda som ville høyre Herren til. Hans ord hadde vekt når han tala til folket om Gud, – vart sett opp til som ein åndeleg høvedsmann. Var med i byg-das fremste styre og stell, – deltok aktivt i misjonsarbeid. Ein nemner andre som: **Ole Monset** (Sølvsmid-Ola) **Ole Høston** d. e. **Arnt** og **Sigrid Rye**. **Lauritz Lien**, **Rasmus Lie**, **Bernt Kve-rnmo**, **Martin Moe**, **Petter Husby**, **Lars Boksbuløkk**, **Johan Mo**, **Ole Vikaløkk**, **Knut Berge** og mange fleire gode kvinner og menn her i Øverbygda.

Gud signe minnet om dei alle.

ORKDAL MISJONSFØRENING vart skipa til år 1856 og var ei forening for heile ØRKEDALENS HERR-ED. Men så i 1884 vart denne delt i to, slik at det vart ei NEDRE ORKDAL

MISJONSFØRENING og ei ØVRE ORKDAL MISJONSFØRENING.

Denne siste vart så hovedforeningen for Øverbygda, men ellers var det fra for nokre få misjonsforeninger her og millom dei Togstadjåren Kv.f. skipa i 1875, Asbøljåren e. Kv. f. som vart skipa samme år, Kvikne Kv.f. i 1860 og Hoston Kv.f. i 1864.

I ei menighetsberetning som res. kap. Egil Brekke gav ut i 1917 viser det seg at det da var 14 reine misjonsforening-er i Orkland, mens ei liste som res.kap. Einar Koren sette opp i 1966 viser at det kun er 9 foreninger i arbeid. Her har nokre nye foreninger kome til, men fleire har falle frå. Den siste lista fra 1966 kan vel heller ikkje vera så heilt rett, for ved ei nøyere gransking finn ein ut at det må ha vore 11 foreninger.

Ein sett her nummer og navn på dei ymse misjonsforeninger i ORKLAND sokn og året når dei vart skipa til.

1. Øvre Ørkedalens Misjonsforening skipa til år 1884.

BØKER - LEKETØY
PAPIR - DAMEVESKER

NIK. KONSTAD'S
BOKHANDEL
7300 ORKANGER

Erik Leland A/S

Dagligvarer
Gaveting
Medisinutsalg.
Vel møtt i butikk og telefon

God jul.

- Ljøkjel Kvinneforening skipa til år 1884.
- Togstadjårens Kv. for. skipa til år 1875.
- Asbøljårens Kvinnefor. skipa til år 1975
- Monsetjårens øvre Kv.for. skipa til år 1898
- Monsetjørens nedre Kv.for. skipa til år 1898
- Aslølårens Yngre Kvinnelag skipa til år 1915
- Kvikne Kv.for. skipa til år 1860.
- Misjonsringen Kv.for. skipa til år 1947.
- Solgløtt ungdomsfor. skopa til år 1943
- Hoston kv. for. skipa til år 1864

Kven som har vore formann eller styrara i dei einskilde foreningar eller lag, tek ein her for seg i den nummerrekke dei ymse lag står oppført.

Av desse foreninger veit en i dag at nr. 1, 2, 4, 5 og 6 berre er i gang, – dei andre har slutta eller har gått inn i andre lag eller foreninger. Dette er tilfelle med nr. 7, 8, 9, 10, medan nr. 3 og 11 har slutta utan at ein kan nev-na året for dette.

Ein gjer og merksam på at forening nr. 1, Øvre Ørkedalens Misjonsforening, har skiftra navn frå 29. februar 1976 til ORKDAL MISJONSFØRENING, Av møtebøker, foreningsbøker, kassabøker er det lite å nemne som er teke vare på.

Utanom ein protokoll som er nemnd under nr. 1 er det meste no samla i Øvre Orkdal Historielags kontorrom på Svorkmo.

Nr. 1. HOVEDFØRENINGA ØVRE ORKDAL MISJONSFØRENING

- Frå foreninga vart delt og skipa til i 1884 var navnet ØVRE ØRKE-DALENS MISJONSFØRENING.
- Frå januar 1921 vart Orkedalen Kommune delt i 4 eignestyrdede komuner, Geitstrand, Orkdal, Orkanger og Orkland, og da lik mange kyrkjesokn. I den møteboka som ligg føre, og som i år 1920 var kalla ØVRE ØRKE-DALEN MISJONSFØRENING, i møte i 1921 utan noko ved-tak, vart kalla for ORKLAND MI-SJONSFØRENING.

- I foreningens årsmøte 31.1.1964 vart det vedtak om at foreningas navn atter skulle være ØVRE ORKDAL MISJONSFØRENING, da bygda frå 1963 atter vart slege saman til ein kommune.
- I årsmøte 29. februar 1876 vart det atter namnbrigde. Ein hermer etter møteboka – »Det har lenge vært et ønske fra begge foreninger (altså fra Øvre og Nedre Orkdal misjonsfor.) at det skulle slås sammen igjen til en forening med navnet: ORKDAL MISJONSFØRENING. Fra 1. mars 1976 heter denne forening ORKDAL MISJONSFØRENING.

5. Formenn:

- Prost Brodal frå 1884 til 1887
- Ole A. Monseth frå 1888 til 1923
- Klokker Petter Husby frå 1924 til 1935
- Martin Moe frå 1936 til 1949
- Jon Ljøkjel frå 1949 til 1956?
- Iver Gangås frå 1956 til 1964
- Jostein Dalen frå 1964 til 1976
- Reidar Halgunseth frå 1976 til 1979
- Målfrid Kvikne frå 1979 og held fram.

Det tidligere ØVRE ORKDAL MI-SJONSFØRENING har i sitt eige ein mykje verdfull protokoll (møtebok) som er førd frå 1884 fra den tid det vert skilnad i Øvre og Nedre Orkdal Misjonsforening, og andre bøker og som dei gjerne vil skal verta teke vare på i eit arkiv. Dei peikar på at det vil vera sers høveleg at slikt bør bli oppe-bevart i Orkdal Kommunes arkiv i det nye kommunehuset som er sett opp på Bårdshaug.

Formannen MÅLFRID KVIKNE har til oppbevaring følgende:

1. årgang »Norsk Misj.tidende, altså 1. årgang, 2. opplaget frå 1847.
- Norsk Misj. tidende 12. årgang frå 1857.
- Norsk Misj.Tidende 13. årg. frå 1858.
- 1 kassadagbok frå 1856 frå Ørke-dalens Misj.for. Et blad mangler.
- Avskrift av første sida i proto-kollen for Ørkedalens Misj. for. da denne vart skipa i 1856.

Nr. 2. LJØKJELL KVINNEFØRENING

Skipa til i år 1884, altså same året som hovudforeninga vart delt. Dei ymse formennene har vore:

- Ildri Ljøkjell frå 1884 til ?
- Johanna Lie frå ? til ?
- Helga Ljøkjell frå ? til 1954
- Anne Lie frå 1955 til ?
- Helga Ljøkjell frå ? til ?
- Magni Grønning frå 1979 –

Ein veit at ei forening i Misjons-sambandet arbeide godt i denne krinsen i 1915/25 åra utan nemn-ande samarbeid med kvinneforeninga, men etter åra 1925/30 har samarbeidet vore sers godt på alle vis.

Etter det ein kan sjå i lagets rekne-skapsbok var dei meste av innkomne ved basarer og loddsal til omkring 1974/75, da ein frå den tida er gått over til nummersal og kakebordut-loddning.

Etter kassaboka og døme er dette ei forening som gjennom alle år arbeider godt.

Dei har i sit eige 1 kassadagbok frå 1950 og ei bok for Fellesmøter for Kvinneforeninger i Orkdalsbygdene.

Nr. 3 TOGSTADJÅREN KVINNEFØRENING

Denne foreninga vart skipa i året 1875 og ein skulle tru at det var den

forts. side 14

Orkdal Sparebank

Filialer:
Selbekken — Fannrem
Krokstadøra
Bankbuss

Distriktets egen sparebank

GUNNAR MELÅS EFTF.
Assortert Handelsforretning
Diesel, Bensin og oljer
Tlf. (074) 88 829
Asbjørnslettet

FRA SIDE 13

kjende misjonsvennen Ola A. Monseth som i den tida var lærar i denne krinsens av bygda.

Ein har ikkje funne ut anna navn enn to som har vore formenn i denne foreninga og det er:

1. Anne Martha Vormdal
2. Sigrid Rye som var formann til foreninga slutta i 1962.

Desse opplysningane er alt eg har greid og skaffe fram om denne foreninga, og desse er gjeve av Marit Sæther, Togstadjåren.

Nr. 5 ASBØLJÅRENS KVINNEFORENING

Etter det ein kan sjå er denne foreninga skipa i år 1875. Første formann var:

1. Mette Asbøll frå 1875. Ein kan ikkje finne ut kva som har vore formann i ein lang tidbol, ja heilt fram til 1916.
2. Ermegård Aarli frå 1916 til ?
3. Karen Langås frå ? til ?
4. Ellen Tronvold frå ? til 1931
5. Mali Tronvold frå 1932 til 1938

Frå krigen börja i 1939 låg arbeidet i foreninga nede til år 1946 og da som formann:

6. Anne Asbøll som var frå år ?
7. Anne Norberg frå ? til ?
8. Karen Rønningsbakk frå ? til ?
9. Karen Øvervik frå ? til ?
10. Målfrid Kvikne.

Ein viser til forening nr. 7: Asbølljårens Yngre Kvindelag (pikeforening) som 4.6.1969 er slege saman med denne foreninga.

Nr. 5 MONSETJÅRENS ØVRE KVINNEFORENING

Denne foreninga vart skipa til i år 1898 og han som stod i brodden her var sjølvsagt Ole Arntsen Monseth. Ein kjenner ikkje sikkert kor lenge O. A. Monseth stod som formann, men ein skulle tru til omkring 1930, han dode 1. februar 1935, 91 år gamal. No når hovedsmannen i denne foreninga var borte, måtte andre og yngre krefter ta til:

1. Lærer Ole A, Monseth frå 1898 til 1923.
2. Anne Martha Kløfsås frå 1924 til 1935.
3. Marit Mo frå 1936 til 1939.
4. Karen Løften (Svorkmo) frå 1940 til 1945
5. Johanna Espås frå 1946 til 1950
6. Randi Grendal frå 1951 til 1977
7. Jonanna Espås frå 1978 og held fram.

Foreninga har i sitt eige ei kassabok frå 1899 som er til forvaring på kontoret til Øvre Orkdal Historielag saman med bøker frå andre lag. Dei har og ei yngre kassabok men denne vil dei ikkje gjeva ifrå seg.

Laget har i alle år halde slike »Kvinneforeningsauksjonar» og det vil dei halda fram med i åra som kjem.

Nr. 6 MONSETJÅRENS NEDRE KVINNEFORENING

1. Foreninga vart skipa i år 1898. Foreningas første formann veit ein ikkje sikkert kven var da det ikkje er førd noko møtebok.

Det ein sikkert veit er at ELLEN HØSTON var form. i 1937 og fram til år 1943.

Frå 1943 er ODDLAUG HØSTON formann og det er ho fra til d. d.

2. Dei har i sit eige ei reknskapsbok frå år 1947. 2 notisbøker der det er skrive opp når foreninga har hatt sine møte og basarar. Dei er ikkje viljuge til at desse vert oppbevara i noko arkiv.

3. Det har aldri vore førd noko møtebok, og heller ikkje har det vore valg på noko styre, — berre formannsval no og da —.

4. Innkoma i foreninga har vore slik at for kvar gong dei hadde møte hadde formannen med seg ei blikkbøsse om kvar gav nokre pengar i, men den heilt store innkoma var på »Kvinneforeningsauksjonen» som kvart år vart halde i forsamlingshuset »SOLHEIM» på Solbu, og her var jamt over sprengfullt hus.

Etter dei reknskapsbøker som ligg føre kan ein sjå at det i årene fra 1935 t.o.m. år 1946 er sendt Trøndelag Indremisj. tils. kr. 4278,02. Frå år 1947 t. o. m. år 1979 er sendt kretskassen tils. kr. 33800,00. Utenom dette beløp er sendt kr. 200,- pr. år fra 1972 t. o. m. 1979, til hjelp for en skolegutt i Hong-Kong = tils. kr. 1600,-.

Dessuten kr. 50,- pr år i bidrag til Døvesaken. Desse »Kvinneforeningsauksjonene» som er nemnt ovafor vart det slutt med i 1973.

I 1974 har laget senda utover nummerbøker i krinsen, der det vert seld lodder på ting som foreninga har laga, — det vert for mykje bråk på slike auksjonar, attåt at medlemmene tek til å verta gamle.

5. Det ser ut for at det er vanskelig å få dei unge med i foreningsarbeidet slik at når dei gamle fell frå kan det vera ei viss fare for at denne form for misjonsarbeid i krinsen vil måtte slutte.

Nr. 7 ASBØLJÅRENS YNGRE KVINDELAG (Pikeforening)

Denne foreninga vart skipa til i året 1915, og den som gjekk i brodden her var GURINE ASBØLL som var ei ivrig misjonskvinne.

Da dei som stod i foreninga mest var yngre kvinner og piker i krinsen, vart denne i dagleg tala kalla for »Pikeforeninga».

I møte 4.6.1969 vart ho løyst opp og slege saman med Asbølj. e. kv.for. Som formann var:

1. Gurine Asbøll frå 1915 til 1950.
2. Karen Øvervik frå 1951 til 1969.

Nr. 8 KVIKNE KVINNEFOR-ENING

Denne foreninga vart skipa til i 1860, men så vidt ein veit gjek denne i stå ein gong fram i tida, — når dette var har det ikkje lukkast å tidfeste, men ein veit at Idde Kvikne var lagets

SMÅTT OM MANGT

Øverst på ønskelisten

Det stunder mot jul - uten at det betyr noe til ellers fra for de millioner av mennesker som er på flukt, som sulter, som har sølepytter som eneste vannkilde. Skulle de ønske seg noe til jul, måtte det bli en sjanse til å overleve. En kopp ris, kanskje. Livgivende medisiner. En brønn med rent vann.

Kirkens Nødhjelp er i arbeid i 57 land i den 3. verden. Med en liten julegave fra deg kan vi hjelpe enda noen til inn i et nytt år. Skriv verdens nødlidende øverst på din gaveliste.

I tida før jul vil du finne gaveblanketter på postkontoret. Ikke glem dem som har livsmulighet øverst på ønskelisten.

NYTT FRA VERBUM (ANDAKTS-BOKSELSKAPET)

1. HVOR BLIR DET AV DEN NYE SALMEBOKEN?

Vi har ventet i mange år på den nye salmeboken, men arbeidet tar tid. Liturgikommisjonens forslag til Norsk Salmebok ble i 1981/82 gjenstand for en omfattende høring innenfor kirken. Dernest satte departementet ned et høringsutvalg som skulle vurdere resultatet av høringen. Høringsutvalget har vært i arbeid siden januar 1983, og reg-

ner med å fullføre sitt arbeid innen utgangen av 1983. Våren 1984 skal høringsutvalgets innstilling behandles av Bispedømet. Bispemøtet avgir sin innstilling til departementet, og departementet gir til slutt kongelig resolusjon på salmeboken. Dermed er den i prinsippet klar for å kunne tas i bruk som salmebok for Den norske kirke.

Salmeboken blir stor. Vi regner med at den blir på over tusen sider. Notene skal tegnes, og teksten settes. Det skal leses flere runder med korrektur både på noter og tekst. Og boken skal trykkes i et meget stort opplag med en gang. Alt dette tar tid. Det praktiske arbeidet med salmeboken kan ikke komme i gang før boken har fått kongelig resolusjon. Imidlertid arbeider vi allerede for fullt for å finne fram til en gunstigst mulig form på boken. Den bør ikke bli for tung, ikke for tykk, ikke ha for liten skrift, ikke ha for små noter og så videre. Med den store stoffmengden som skal inn i boken er dette en kolossal utfordring for forlaget.

Arbeidet med den nye salmeboken har høyeste prioritet hos oss, og så snart det blir gitt grønt lys for produksjon, vil vi bruke alle våre ressurser og ekstra hjelp for å få boken fram så fort som mulig.

ORKDAL MINNEFOND

De får blankettar hos:
Gunnar Melås, Kåre Gjønnnes, Jan Magne Fagerholt, Sissel Solem, Einar Bjørndal, Borghild Asphjell, Dagny Korsli, Harald Hukkelås, Bankane, Alfild Engen.

ORKLAND MINNEFOND

Blankettar hos:
Klara Aamot, 7330 Svorkmo
T. Rein, Vormstad, 7330 Svorkmo
M. A. Staveli, 7334 Hoston

ORKANGR MINNEFOND

Blankettar hos:
Harald Hukkelås, Bankane.

GEITASTRAND MINNEFOND

Blankettar hos:
Gunerius Kjøren.

SØVASSKJØLEN FJELLKIRKE

postgiro 3 67 54 36 GJØLME.
EI KIRKESAK FOR ALLE
I ORKDAL.

For eit barn er oss født, ein son er oss gjeven.
Hornveidet kviler på hans aksler.

Jesaja 9,6

Orkla Samvirkelag

13 S-butikker
1 Domus-varehus
BYGGESENTER
ELEKTRISK INSTALLASJON
RØR - SANITÆRAVD.
SYSTEMHUSAVD.
NOROL - SENTER
BILVERKSTED
VERKSTED RADIO/TV
VERKSTED KJØL/FRYS

FA MEDBESTEMMELSE
— BLI MEDLEM I
S-LAGET

S S-LAGET

formann, men da måtte ho vera svært ung —.

Men så vart ho nya oppatt i 1947 (Sjå nr. 11) og da med Målfrid Kvikne som formann.

Foreninga vart så lagt ned i 1974.

Nr. 9 MISJONSRINGEN KVINNEFORENING

Misjonsringen kvinneforening vart skipa til ei par år etter siste krig år 1947.

1. Foreningens første formann var ANNE SVORKMO, — utan at nokon kan segje korlenge ho var formann var den andre formannen i denne foreninga Gerd Aamot, og i dei seinaste åra AGNES DALEN.
2. Ein kan ikkje finna noko møtebok eller rekneskapsbok frå arbeidet i dette laget.
3. I ei rekneskapsbok frå Øvre Orkdal

Misjonsforening kan ein likevel sjå at Kretskassen har fått sendt bidrag fra denne forening, millom anna kan ein sjå at det i år 1955 er sendt kr. 475,- og tidlegare, i 1949 er det fra »Skulmoen forening» ved Karen Skølberg sendt kr. 565,-. Ein kan ikkje skjønna annet enn at dette må være fra »Misjonsringen», for noko forening ved navn »Skulmoen» veit ein ikkje av —.

4. I år 1970 vart denne foreninga slege saman med Asbøljarrens Kvinneforening og opphører slik fra dette år.

Nr. 10 »SOLGLØTT» UNGDOMSFORENING

Denne foreninga vart skipa til 2.8. 1943.

1. Første formann var Gudlaug Opøyen frå 1943 til 1947.
2. Målfrid Kvikne frå 1948 til for-

eninga vart lagt ned i 1952.

Nr. 11 HOSTON KVINNEFORENING

Her er det ikkje mogleg å skaffe fram noko skriftelg frå arbeid i denne foreninga.

Det ein har finni til ved etterrøykjing er:

1. Marit Johnsdatter Berge var den første formannen, men veit ikkje kva år ho slutta, men etter ho var
2. Karen Berge formann, når ho slutta veit ein ikkje, etter ho
3. Ane Kusæther og ho vart den siste formannen.

Innkoma til denne foreninga var »kvinneforeningsauksjonane» om hausten i alle år.

Foreninga vart lagt ned i 1955.

LIVET TIL SJØSS

Ganske mange orkdalinger seiler til sjøs. Det blir ikke en liten »menighet» som hører oss til. Nå blir det vel etterhvert større anledning til å få være heime i perioder enn tidligere var - for sjøfolk også. Og allikevel er det så mye de må savne som vi i land tar som selvfølgeligheter. De blir på avstand fra så mye i familielivet. Åremålsdager, glede- og sorgfester må også passere uten at de kommer hjem. De kan ikke være med i det lokale sangkor eller den ditto musikkforening. Det er upraktisk å velge dem inn i styrer og råd. Kort sagt de blir litt på sidelinjen. Så er de til gjengjeld vel så glade i grend og heimbygd enn mange andre er det. Tankene går jo dit mest hele året.

På høstparten traff jeg en av våre sjøgutter- da han sto på tur og skulle ut igjen etter en heimeperiode. Jeg spurte han om han kunne sende julenummeret vårt et oppsett om livet til sjøss. Det lovte han og her er det. Vi tar det som en julehilsen fra sjøfolket til oss heimfører. Når så menighetsbladet er trykket, får det i sin tur gå som hilsen ut til de mange staute sjøfolkene våre.

K.R.

Jeg begynte å seile til sjøss for 3 år siden, bare avbrutt av 10 måneder på de maritime skoler i Trondheim. Jeg fant ut etter at jeg hadde seil ett år at hvis jeg skulle fortsette på sjøen så måtte jeg gå skole og få meg en utdanning. Etter som at jeg jeg jobbet i maskinen så var det opplagt at det måtte bli maskinutdanning. Jeg tenkte først å ta den vanlige maskinistkolen men her i rederiet har vi en stor og flott gassflåte. Så det blei til at jeg gikk frysemaskinistkolen.

På gassbåter av den typen vi har her i rederiet har vi kjøleanlegg for å holde gassen nedkjølt til den temperaturen den skal ha ved atmosfærens trykk.

Så i grove trekk er det min hovedoppgave å passe på kjøleanleggene og laste og losse utstyret.

Båten jeg er på heter »Berge Sund», 44000 tonn d.w.

Her om bord har vi en besetning på 20 mann. Og det er ikke flere enn det trengs. På grunn av rasjonaliseringen så er antallet av mannskaper sunket sterkt de siste åra. Det gir igjen mere å gjøre på de som er igjen. Det er nesten blitt slik at hver mann må gjøre to manns jobb. Vel og merke har vi fått bedre utstyr og mye automatikk ombord, men det er stadig vekk en del jobber som må gjøres på den gammel-dage måten. Så det kan bli lange dager

når det er en storjobb som må gjøres.

På vanlig arbeidstid så har vi 56 timers arbeidsuke, dvs. 8 timer pr.dag, ørk som helg. Pluss at vi har 12 timer i uka med overtid som er inkludert i hyra. Så en vanlig arbeidsdag for meg vil bli fra 0800 til 2000, bare avbrutt av 45 min. lunsj og en times middag.

Men trass i lange dager så finner vi tid til sosiale aktiviteter om kveldene. Vi har et todelt dagligrom hvor vi har bibliotek, fjemsyn m/video. Dagligrommet er inndelt slik at vi har et stille rom hvor vi kan sitte å prate eller lese. Så de som vil det sitter der. Og så har vi et »bråkerom» hvor de som vil spille musikk eller se på tv eller video sitter.

Vi får ombord 6 videofilmer i måneden fra et dansk selskap. Alt fra rene dokumentarfilmer til actionfilmer. Dvs. at vi får de samme filmene som går på en vanlig kino. Dessuten får vi filmer fra Velferden for sjøfolk som vises i gymsalen.

Vi driver også med endel sport ombord. Vi bruker å sette opp en volleyballturneringen som går mellom f.eks. lastehavn til lossehavn, en slik tur tar ca. 1 måned og da rekker vi to runder pr. turnering. Dessuten har vi skyte-turneringer med luftgevær og luftpistol.

På spesielle dager så som jul, påske, 17.mai og andre bevegelige helgedager

NYTT OM FJELLKIRKA

Det skjer alltid noko på Fjellkirka. I løpet av 1983 har staden vore mykje nytta av mange grupper og lag. Vi har hatt fleire eldreturar dit. Mange gudstener og sportsandaktar og ikkje minst overnattingar i helgane av ungdomsgrupper og barnegrupper. Ja, i haust har det vore problem å kunne få pusterom til å lakkere golva der oppe mellom overnattingar og arrangement. Og slik ville vi det skulle være!

Fjellkirka er allerede bortbestilt til mange helgar utover våren, så ein må vere tidleg frampå om den skal leigast.

Vi gler oss over at mange blir glad i staden og opplever noko spesielt ved å vere der. Det viser dei mange gaver som vi har fått og som vi får.

Mellom dei store gåvene vi har fått dette året er ei stor oppvaskmaskin til over 20 000 kroner frå eit ektepar. Det er mest ikkje til å tru, men dette var verkeleg ei kjærkommen gåve. I løpet av sommaren har det dessutan vorte reist eit nytt hus ved Fjellkirka. Det er ei lagerbu tømra i same stil som Fjellkirka. Alt i lagerbua er så og seie gjeve. Det har også skjedd andre ting ute på gards-plassen. Kraftige portstolpar er reist. Her skal det bli tak, og elles skal det bli oppsett skigard. Flaggstang er kome på plass også som gåve. Rundt Fjellkirka er det planta ein del bjørk og vi har begynt å planere og så i grasfrø. Til sommaren reknar vi med å kunne lage stiar i marka rundt Fjellkirka.

Men vi har eit stort ønske! Vi ser fram til den dagen vi kan få nye stolar i kirkerommet. Drømmen er å kunne få like stolar i heile kirkerommet som står i stil til interiøret elles.

Skal vi starte ein »kirkestolaksjon». Kvar stol vil koste ca. 400 kr. Ønskjer du å vere med, så send gáva di til Søvasskjølen Fjellkirke, 7310 Gjølme. Postgironummer 3 67 54 36. Merk tallongen »Kirkestoler».

B. Aasen

Berge Lord — som også Bernhard Øyangen har stått ombord i.

har vis alle fri. Untatt er de som har vakt og de som tar driftsrutinene. På den tiden jeg har seilt så tror jeg at jeg aldri har hatt fri en hel dag ombord. Vi prøver å feire f.eks jula på samme måten som hjemme. Det går på de samme rettene til middag, lutfisk, ribbe og andre tradisjonelle retter. Dessuten har kokken bakt de forskjellige typene av julekaker. Og stuerten går løs og pynter juletreet i daglirommet. Det er av plast, men gjør samme nytten. Og han disker opp med noe ekstra snadder på bordene i dagligrommet, så som nøtter og konfekt i alle varianter. Utpå kvelden er det utdeling av pakker som har ligget under juletreet. Alle pakker som kommer ombord i tiden før jul blir gjemt og tatt frem på julekvelden. Vi får ombord pakker fra sjømannsmisjonen

som er samlet inn av de forskjellige organisasjonene i land, en til hver mann. Men det hender også at vi ikke får pakker i det hele tatt. Skip som ligger i området rundt den Arabiske Gulf får

ikke pakker sendt ombord, for de forsvinner underveis. Tollen er nokså tvilsom her nede. Alt blir sjekket og dobbelt sjekket så rederiene har sluttet å sende pakkepost til Gulfen.

Her ombord har vi 3 til 4 mnd. seilingsperiode. På den tiden så opparbeider vi en ferie som tilsvarer halvparten av den tiden vi er ombord. Så hvis jeg har en tur på 4 måneder, så har jeg 2 mnd. ferie etterpå. Avtalen er basert på 8 mnd. seiling i året og 4 mnd. fri. Så jeg vil ikke akkurat påstå at det er noe passende liv for de som er gift og har familie. For mitt vedkomende passer dette meg veldig godt, men jeg har lagt merke til at man mister kontakten med venner og bekjente etter hvert som tiden går. På den korte tiden man er hjemme så rekker man ikke å hilse på alle, og da kan det ta år mellom hver gang man treffes.

Men som en konklusjon på det jeg nå har skrevet så vil jeg si at vi har det ganske bra.

Jeg tror ikke jeg ville ha valgt noe annet dersom jeg fikk velge om igjen. Men jeg vil ikke råde ungdommen til å reise ut, men jeg vil heller ikke fraråde dem å reise heller. Jeg tror nok at de vil ha det bedre der de er. For å sitere de gamle sjøfolka: Sjarmen med sjølivet er borte, og vil nok aldri komme tilbake.

Bernhard Øyangen

PRESTEKONTORET ER ÅPENT

tirsdag - fredag 10 - 14.

Kateketen treffes:
onsdag 12 - 15
fredag 12 - 14.

POSTBÆREREN

Av Johan Falkberget

Det er ingen som vet hvordan den første postideen oppsto. Vi kan tenke oss at det begynte med »jærtegnet» og siden kom brevet – dette forunderlige brevet som er like verdifullt, like aktuelt som det var for 3000 år siden. Vi følger den samme glede over brevet i dag som våre urfedre fra den første kulturtid i Norden. Vi vet jo at vi før eneveldet i 1660 begynte å få et ganske bra postvesen her i landet. Det var postbærerne som bandt de isolerte bygdene sammen. Postbæreren, han som gikk med skreppen på skulderen og stav i hånd, ble en meget populær person. Det var han som kom med »nytt til gårds». På en måte var postbæreren »ukens avis», men det satte jo krav til postbæreren. Han måtte kunne lese skrift og kunne skrive. På den tiden kunne almuene hverken lese eller skrive. Og jeg kan tenke meg at når postmannen kom, måtte han hjelpe bøndene å lese brevene. På mange måter en kulturattasje der han gikk. Det krevdes visstnok ikke noen spesiell utdannelse

bare at han kunne lese. Han skulle levere brevene til rette vedkommende. Jeg har alltid hatt stor respekt for de gamle landpostbudene. De gikk år etter år, tusner av mil på sin fot.

I min barndom ved gruvene var det mange som ikke kunne skrive, men de kunne såvidt lese skrift. Jeg la merke til at de leste som barn pleier å lese, hver stavelse for seg. De leste høyt, antagelig fordi de måtte ta ørene til hjelp. Jeg hadde flere aviser ved gruvene og jeg synes å høre

de gamle ennå. De begynte med titelen på avisen, skjønt de visste hva avisen het. De leste alt, bekjentgjørelsene, trykkestedet og navnet på redaktøren, hver gang avisen kom. De hadde betalt for den og ville utnytte avisen så de kunne få mest mulig igjen for kontingenten.

Jeg måtte som ung mann ved gruvene skrive brev for folk som hverken kunne lese eller skrive. Det var især brevene som kom fra slektninger i Amerika jeg måtte lese for dem og svare på. Det var bestemte regler for hvordan et slikt brev skulle begynne og slutte. Jeg husker at begynnelsen var: »Nu vil jeg avbryde stillheden og tage pennen i min hånd og tilskrive dig noen linjer». Jeg ble gjort oppmerksom på at jeg burde nevne dollaren og hentyde til at når dollaren kom hit, da ble det svært mange penger av den. Og det kom vel også noen dollar hit fra slektninger i Amerika. Og jeg husker også slutten på brevene: »Jeg venter med lengsel alle dage på brev tilbake!»

Brevet lot jeg da vedkommende undertegne med »påholden penn». Da la jeg merke til at om avsenderen satt med lua på og røkte mens jeg skrev, så tok han lua av seg før han kløp i pennen. Det var naturligvis en gammel skikk brukt gjennom århundrer og som krevde en viss høytid i sinnet, en respekt for det skrevne ord. Det hendet også jeg måtte skrive kjærlighetsbrev for dem som ikke kunne. Det kunne være nokså vanskelig å tolke vedkommendes følelsesliv. Men det er nå engang så at kjærligheten er ens under alle himmelstrøk. De fikk også brev tilbake men de brevene fikk jeg ikke lov til å lese.

Alltid et godt tilbud hos
Solligård Elektriske
7300 Orkanger

VI ANBEFALER VÅRE
KONSUMMJØLKPRODUKTER
ORKDAL MEIERI
7320 FANNREM

VÅR NÆRHET
DIN TRYGGHET.
ORKLA BRANNKASSE
Meldal Orkdal Rindal Skaun

ORKLA BETONGSTASJON
7300 ORKANGER
Grus - Betong
TLF. 80 474

Julegavetips og juleklær
i godt utvalg
H. Hukkelås
Orkanger

Du som ringte om et bord i sommer
– vil du ringe 88 466 en gang til.

Postetaten har jo hatt en veldig betydning for landets kultur og opplysning. Ved de gamle posthusene og poståpneriene var det noe som vi nesten kan kalle for kulturmøter. De møtte opp der og diskuterte politikk, kristendom og økonomiske kår og tilstander. Posten her opp til Bergstaden, den kom jo fra Trondheim. Det fremgår ikke av bergverkets historie noe større om det første postgangen. Vi ser at en postbærer som het Paus bar post fra Trondheim til Røros. Det var 16 mil frem og tilbake. Det står at posten gikk ut fra Trondheim hver søndags morgen, og det ser også ut til at det har vært en nokså regelmessig postgang. Postbærerne måtte som gjerne utstyres med pistol og de hadde vel også posthorn som de kunne blåse i og melde sin ankomst. Men de samme postbærerne hadde jo så mange gjøremål. De måtte ledsage proviantkonvoiene, passe på at ingen stjal av lassene, og de måtte også ledsage kobberkløvene om sommeren, kobberlastene om vinteren, tilbake til Trondheim og passe nøye på at ikke noe ble stjålet. De måtte kvittere for vekten her, og den ble veiet opp igjen i Trondheim. Men fra proviantlassene ble det nok stjålet en del – særlig brennevin. Brennevinet kom hit opp i tønner, og de torde ikke åpne tønnene, men de slo båndet på tønna til side og boret et lite hull og brukte en halmpipe og suget opp brennevin. Jeg har hørt fortalt at for godt og vel 50 år siden, før jernbanens tid, så kom det en tønne til en kjøpmann her oppe. Da de skulle løfte den av sleden, gikk den i to deler. Det var tett med hull helt rundt. Ellers tror jeg ikke det var lite tyveri. De hadde jo respekt både for lov og guds ord, hvor fristende den kunne være. Det ser ut til at de i de første år av eneveldet hadde en god post-

også bære lønningsposene som kom hit fra Trondheim. Men det var nok ikke noen tung bør. De var så lite i dem.

Hvis jeg skulle be om noe, så må dere ikke ta fra oss de gamle poståpneriene. Det er tradisjon over dem og de er vel også de mest tjenelige. Postetaten er kultur, det er ikke en sosial institusjon. Det er vanskelig å tenke seg at vi skal stå her på fjellet og vente på postbilen og samtidig utveksle tanker om det som rører seg i tiden. La oss beholde de gamle poståpneriene, vi er blitt glad i dem. Og tradisjonen forplikter.

Postverket skal ikke være noen statsbutikk. Det skal vel ikke tjenes penger på det. Får dere det til å henge sammen, så er det jo bra. Og får dere det ikke til å henges sammen, så får vel Staten hjelpe til uten å knurre. Det er farlig å gripe inn i kulturlivet. Det sosiale liv får ikke lov til å kvele vårt kulturliv.

Hamsun skriver noe om respekt for posten. Det var Post-Benoni som gikk over fjellet med sin skrepp, og prestedatteren i sognet bortenfor fulgte han. Så begynte det å regne og de måtte søke ly under et berg. Så sier Rosa – hun het Rosa – må jeg få din postveke Benoni, at sidde på. Men da ble Benoni forferdet. Nei, sa han, det kan du ikke få. Det er Kongens stempel på min postveske, og intet menneske må sitte på den. Den må bare bæres og leveres og mottas.

Post-Benoni var en alminnelig mann, men han hadde stor respekt for det vi kan kalle Kongens stempel. Og Kongens stempel stod på postveska. Jeg tror at også vi som lever i dag, har respekt for Kongens stempel, om enn på en litt annen måte. Og vi har respekt og tillit til postetaten. Postbærerne og poståpneriene har gitt oss så mange gleder, især gjennom brevet, og

senere gjennom avisene som stadig vokser i antall.

Landpostbudet – fotposten – nyter i dag den samme respekt, er like populære som han var, kanskje for 300 år siden. La oss tenke på han som har gått hele sitt liv med post til oss. La oss ære han i vår tanke og ha respekt for hans gjerning.

FRA SIDE 9

bar fram. På alle måtar prøvde dei å bu seg på arbeidet i folkehøgskulen. Ingvald og Helga for til Vonheim på kurs, Mo for til Askov. Det same gjorde Martin og Nils Sivertsen. Dei to siste fekk ansvaret for Skogn og Sund folkehøgskular. Dei andre tre var det som la grunnlag for folkehøgskulen her. Caspara Scherer frå Kvikne gav seg og med. Ho hadde og vore elev ved Askov, – og på Ankerhus i Sorø. Attåt den dugleiken dei hadde på kvar sine fagområde, var dei da godt budd på den åndelege sida ved folkehøgskulearbeidet.

Det var da berre rimeleg at da Torshus skulle få nye statuttar i 1962, vart den første setningen den: «Skulen skal drivas i samsvar med tradisjonen i den grundtvigske folkehøgskulen».

Det skulle vera ein solid grunnmur å ha under skulen vår.

Dagfinn Forfang

Helårs-
trim

A. Todals
Eftf.

TLF. 80278 - 7300 ORKANGER

VELKOMEN TIL KYRKJA

11. desember, 3 s. i advent:

Geitastrand kl. 11 v/ kallskap. Sletta-
hjell. Vi synger julen inn. Offer til
menighetsarb. Buss fra Råbygda.

Stokkhaugen bedehus kl. 11 v/ prost
Rogstad. Gudstjenestelig møte.

Moe kl. 18.30 v/ res.kap. Aasen. Vi
synger julen inn. Orkland mannskor,
fam.musikken Reflex, blåsegruppe fra
Orkanger.

18. desember, 4. s. i advent:

Orkdal kl. 11 v/ prost Rogstad. Vi
synger jula inn. Offer til barne- og ung-
domsarbeidet. Orkdal damekor.

Orkanger kl. 18 v/ kallskap. Sletta-
hjell. Vi synger jula inn.

24. desember, Juleaften:

Orkdal sjuke- og aldersheim kl. 11.
Juleandakt v/res.kap. Aasen.

Orkanger aldersheim kl. 11: Jule-
andakt v/ prost Rogstad.

Orkdal sa.for. sjukehus kl. 14. Jule-
andakt v/ kateket Solheim.

Orkdal kl. 16. Barnegudstjeneste v/
prost Rogstad.

Orkanger kl. 16. Barnegudstjeneste v/
kallskap. Slettahjell. Offer til barne-
og ungdomsarbeidet.

Moe kl. 16. Barnegudstjeneste v/res.
kap. Aasen. Offer til barne- og ung-
domsarbeidet.

25. desember, 1. juledag:

Orkdal kl. 11: Høytidsgudstjeneste v/
res.kap. Aasen. Offer til NMS.

Orkanger kl. 11: Høytidsgudstjeneste
v/ kallskap. Slettahjell. Offer til NMS.

Moe kl. 11: Høytidsgudstjeneste v/
prost Rogstad. Offer til NMS.

Geitastrand kl. 15: Høytidsgudstjen-
este v/ kallskap. Slettahjell. Offer til
NMS. Buss fra Husdalen og Råbygda.

Orkdal kl. 20: Julekonsert. Kollekt.

31. desember, Nyttårsaften:

Orkanger kl. 18. Nyttårskonsert.

Moe kl. 20: Kveldsmesse v/ res.kap.
Aasen. Nattverd.

1. januar, Nyttårsdag:

Orkdal kl. 11: Høymesse v/ prost
Rogstad. Offer til Den norske sjø-
mannsmisjon.

Orkanger kl. 11: Høymesse v/ kalls-
kap. Slettahjell. Offer til Santal-
misjonen.

Geitastrand kl. 11: Høymesse v/ res.
kap. Aasen. Offer til Sjømannsmi-
sjonen. Buss fra Råbygda.

8. januar, Kristi Åpenbaringsdag:

Orkanger kl. 11: Høymesse v/res.
kap. Aasen. Nattverd. Offer til menig-
hetsarbeidet.

Gjølme bedehus kl. 11: Gudstj. møte
v/kallskap. Slettahjell.

Sølberget bedehus kl. 11: Gudstj.
møte v/ prost Rogstad.

15. januar, 1. s. e. Kristi åpenb. dag:

Orkdal kl. 11: Høymesse v/ prost
Rogstad. Offer til menighetsarbeidet.

Moe kl. 11: Høymesse v/ kallskap.
Slettahjell. Offer til IKO.

HELGA VAKT:

10. - 11. des.: Kaare Rogstad
17. - 18. des.: Bertel Aasen
24. - 25. des.: Kaare Rogstad
26. des.: Audun Slettahjell
31. des. - 1. jan.: Bertel Aasen
07. - 08. jan.: Kaare Rogstad
14. - 15. jan.: Audun Slettahjell

TLF:
Slettahjell: 81 044
Aasen: 84 188
Rogstad: 82 142

GÅVER TIL ORKDAL MENIGHETSBLAD

1/1 - 31/10 1982: Kr. 64769,90, delt på 1797 innbetalinger.
1/1 - 31/10 1983: Kr. 69555,00, delt på 1655 innbetalinger.

Takk for gåvene!

Orkdal Menighetsblad har postgirokonto nr. 3 26 87 29, og
postadressa er 7320 Fannrem.

**GODT OG
VELSIGNET
NYTT ÅR
ønskes alle
i våre
menigheter!**

Prestene - kateketen
Alle som stiller med
menighetsbladet.